

Dev Kristal Mağarası

Burası, Meksika'da, Chihuahua Çölü'ndeki Naica Dağı'nın yaklaşık 300 metre altında bulunan Dev Kristal Mağarası. Bu eşsiz mağara, görünümü buza benzeyen dev kristallerle kaplı. Mağara, zengin gümüş, çinko, bakır, altın, kurşun madenlerinin bulunduğu bir bölgede yer alıyor ve dünyanın bilinen en büyük kristallerine ev sahipliği yapıyor. Mağara, 2000 yılında madenciler tarafından keşfedilmiş. Ardından da dünyanın dört bir yanından biliminsanları mağaradaki bu dev kristallerin nasıl oluştuğunu incelemek üzere harekete geçmiş. İşte biliminsanlarının ortaya çıkardığı bazı bilgiler...

Mağara Hoş Geldiniz...

Milyonlarca yıl önce bu mağaradaki sıcak yeraltı sularında "anhidrit" adı verilen mineraller bulunuyormuş. Bu maddeler, başlangıçta suda çözünmemiş halde, yani çökelti halindeymiş. Çünkü bu mağara magma tabakasına yakın olması nedeniyle anhidritlerin çözünebileceğinin çok üzerinde sıcaklıklara sahipmiş. Zaman içinde magma tabakası soğumaya başlamış. Bunun sonucunda mağaranın sıcaklığı da düşmüş. Sıcaklığın düşmesi ve uzun süre değişmeksizin aynı kalması nedeniyle mağaradaki sulara bulunan anhidritler de yüzyıllar boyunca çözünmüş.

Anhidritler çözündükçe yapılarında bulunan kalsiyum ve sülfat mineralleri sulara karışmış. Ardından da bu kalsiyum ve sülfat mineralleri kristalleşmeye başlamış. Bu kristalleşme süreci sonunda bir tür alçıtaşı olan selenit kristalleri oluşmuş. Selenit kristalleri yüz binlerce yıl boyunca büyümeyi sürdürmüş ve sonuç olarak bu dev boyutlara ulaşmış. Ta ki buradaki maden ocaklarında bulunan sular çekilip boşaltılana kadar! Bu işlem sırasında mağaradaki sular da çekildiği için kristallerin büyümeleri durmuş.

Maden ocaklarında çalışılabilmesi için yeraltı sularının boşaltılması gerekiyor. Yeraltı suları boşaltıldığında bölgede bulunan Dev Kristal Mağarası gibi bazı mağaralardaki sular da ister istemez boşalıyor. Bölgedeki madenler hâlâ işletildiği için su boşaltma işlemlerine devam ediliyor. Maden çıkarma çalışmaları son bulup sular mağaraya dolmaya başladığında kristaller yeniden sular altında kalacak. Bu nedenle bilim insanları bu süre içinde çalışmalarını hızla sürdürüyorlar. Ancak yine de bir karar verilmesi gerekiyor. Mağaradaki suları boşaltmaya devam ederek bu dev kristalleri insanların ziyaretine mi açmalı yoksa kristallerin sulara gömülmelerine izin mi vermeli?

Dev Kristal Mağarası'ndaki kristallerin en büyüğünün boyu yaklaşık 11 metre. Mağaranın yakınlarında daha önceden keşfedilmiş başka kristal mağaraları da var. Ancak bu mağaralardaki kristaller daha küçük boyutlarda. Araştırmacılar, Naica Dağı'nda keşfedilmeyi bekleyen daha pek çok büyük kristal mağarası olduğu görüşünde. Dev Kristal Mağarası'nda sıcaklık insanlar için hâlâ yüksek. Burası aynı zamanda çok da nemli. Yüksek sıcaklık ve nem,

Selenit kristallerinin sert görünüşü sizi yanıltmasın. Aslında bu kristaller tırnakla çizilebilecek kadar yumuşak. Selenit sözcüğü Yunanca da "Ay" anlamına gelen "selene" sözcüğünden türetilmiş. Bu nedenle "selenit" "aytaşı" olarak da biliniyor.

insan vücudu için son derece tehlikeli. Bu nedenle araştırmacılar, mağarada çalışırken özel giysiler, eldivenler giyiyor ve soğuk hava üfleyen özel solunum maskeleri takıyorlar. Bu özel giysilerle bile mağarada bir buçuk saatten fazla kalamıyor.

Burcu Çetin

Fotoğraflar: National Geographic/Getty Images/Serimaj
<http://www.naica.com.mx/english/>